

УДК 658.14

Галушак М.П., Галушак О.Я.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАКОНОПРОЕКТ "КУПУЙ УКРАЇНСЬКЕ, ПЛАТИ УКРАЇНЦЯМ" ЯК ПРИКЛАД ПОПУЛІЗМУ, ПРИКРИТОГО ГАРНИМ ГАСЛОМ

Halushchak M.P., Halushchak O.Ya.

LEGISLATIVE PROPOSAL "BUY UKRAINIAN, PAY UKRAINIANS" AS AN EXAMPLE OF A POPULIUM HIDDEN BEHIND A NICE SLOGAN

7 грудня 2017 р. Верховна Рада України у першому читанні ухвалила законопроект за №7206 "Купуй українське, плати українцям!", метою якого задекларовано сприяння розвитку національної промисловості та малого і середнього підприємництва. Серед головних ініціаторів та найбільш активних лобістів закону знані українські «економісти-популісти» Олег Ляшко та Віктор Галасюк. Як багато що в національній політиці, необхідні зміни обґрунтовуються добрими намірами та яскравими перспективами скорочення імпорту на 4,4%, зростання ВВП України на 1,1% та зниження рівня безробіття на 0,4%. Цифри, звичайно, вражають, та чи правдиві вони?

З самого моменту своєї появи закон 7206 піддається нищівній критиці зі сторони громадськості, бізнесу та зарубіжних партнерів нашої держави. На цьому тлі особливо актуальними є застереження офіційних представників євроструктур, що зазначені зміни суперечать міжнародним зобов'язанням України, зокрема Угоді СОТ про держзакупівлі, до якої Україна приєдналася у 2016 році, та Угоді про асоціацію і зону вільної торгівлі, чинної з 1 січня 2017 року, а подальше втілення запропонованих нововведень може викликати відповідні дії зі сторони зазначених структур. У цьому контексті цікавою є позиція голови комітету з питань промислової політики та підприємництва Верховної Ради України В. Галасюка, який вважає, що "запровадження законодавчої ініціативи "Купуй українське, плати українцям!" може розглядатись як легітимний виняток з загальних правил".

Головна новація запропонованих нововведень полягає у внесенні змін до закону України «Про публічні закупівлі», діюча редакція якого у переважній більшості встановлює обов'язок замовника закуповувати товар за найнижчими цінами без врахування інших чинників. Пропонується ж запровадити визначення переможців торгів на основі критерію "приведена ціна", у якому на рівні до 20% преференція надаватиметься товарам з українською складовою. Для розрахунку саме українського походження товару передбачено формулу з 15-ма показниками, що вимагатиме для їх підтвердження надання 23 документів та довідок. В останньому криється величезна корупційна загроза через вилучення з ринку переважної частки імпортних компаній і товарів, адже українські аналоги матимуть значну цінову перевагу навіть при істотно нижчій якості. Та й частина українських підприємців, особливо невеликих, не прийматиме участі в торгах, адже для збору всіх необхідних довідок необхідно буде затрачати час і гроші, що не завжди економічно вигідно. Проте саме головне – потенційна можливість проведення торгів з умовами, прописаними під «своїх» постачальників, так як нечіткі механізми визначення місцевої складової дадуть змогу замовнику при бажанні завжди знайти причини відхилити небажану пропозицію.

За даними Мінекономрозвитку України запровадження закону 7206 несе потенційну загрозу втрат до 44,9 млрд. грн. державних коштів на рік через можливість завищення цін до 43% порівняно з ринковими. 88% вітчизняних підприємців, які є учасниками ринку держзакупівель, виступають проти цього закону.